

การศึกษาประสิทธิผลของบันทึกการอ่านที่มีต่อการใช้กลวิธีการอ่าน
ภาษาญี่ปุ่น : กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
The Study of the Effectiveness of Reading Journals
on the Use of Japanese Reading Strategies:
Case of graduate students

สุนีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข

Suneerat Neancharoensuk

ปิยนุช วิริยะนวัตร์

Piyanuch Wiriyaenawat

เผ่าสถาพร ดวงแก้ว

Paosathaporn Duangkaew

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Faculty of Liberal Arts, Thammasat University

Corresponding Author:

Suneerat Neancharoensuk

Faculty of Liberal Arts, Thammasat University

2 Prachan Road, Phra Barom Maha Ratchawang, Phra Nakhon, Bangkok 10200, Thailand.

E-mail: suneerat.n@arts.tu.ac.th

Received: 11 March 2023

Revised: 18 May 2023

Accepted: 19 May 2023

การศึกษาประสิทธิผลของบันทึกการอ่านที่มีต่อการใช้กลวิธีการอ่านภาษาญี่ปุ่น : กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของบันทึกการอ่านที่มีต่อการใช้กลวิธีการอ่านภาษาญี่ปุ่นโดยการเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงก่อนทำบันทึกการอ่านและหลังทำบันทึกการอ่านเป็นเวลาหนึ่งภาคการศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาวิชาภาษาญี่ปุ่นศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 3 คน แบบสอบถามกลวิธีการอ่านที่ใช้ในงานวิจัยนี้ปรับจากแบบสอบถามของ Kouider Mokhtari และ Ravi Sheorey

ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมก่อนการทำบันทึกการอ่าน นักศึกษาใช้กลวิธีการอ่านในระดับมาก โดยใช้กลวิธีประเภทแก้ปัญหามากที่สุด หลังจากทำบันทึกการอ่าน นักศึกษาใช้กลวิธีการอ่านในระดับมากโดยค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 3.95 เป็น 4.09 เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทของกลวิธีพบว่าผู้เรียนใช้กลวิธีประเภทองค์รวม และการสนับสนุนการอ่านเพิ่มขึ้น ประเภทองค์รวม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ “ฉันจะอ่านเนื้อหาคร่าว ๆ โดยรวมทั้งหมดว่าเกี่ยวกับอะไรก่อนที่จะอ่านแบบละเอียดต่อไป” ประเภทการสนับสนุนการอ่าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ “ฉันมักจะอ่านสลับไปมาทั้งตอนต้นและตอนท้ายเพื่อหาความเชื่อมโยงของเนื้อหา” ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบันทึกการอ่านช่วยให้ผู้เรียนสามารถวางแผนก่อนการอ่านและส่งเสริมการตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการอ่านให้มากขึ้น ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การอ่านที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ : บันทึกการอ่าน, กลวิธีการอ่าน, ภาษาญี่ปุ่น, นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

The Study of the Effectiveness of Reading Journals on the Use of Japanese Reading Strategies: Case of graduate students

Abstract

This research studied the effectiveness of reading journals on the use of Japanese reading strategies by examining changes before and after making reading journals for one semester. Samples were three graduate students in a Japanese Studies program at Thammasat University. The reading strategy survey used was developed by Kouider Mokhtari and Ravi Sheorey.

Results were that before compiling a reading journal, samples employed reading strategies at a high level, oftenest using problem-solving strategies. After making a reading record, samples used reading strategies at high level, at an average increasing from 3.95 to 4.09. Analyzing strategy types, samples used the global and support strategies more often than previously. For the global reading strategy, average use of “I take an overall view of the text to see what it is about before reading it” increased most, and average of support strategy “I go back and forth in the text to find relationships among ideas in it.” increased most. These findings suggest that reading journals encourage samples to plan before, and promote monitoring while reading. This will lead to more efficient reading.

Keywords: Reading journal, Reading strategy, Japanese language, Graduate student

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2561 ทางโครงการปริญญาโทญี่ปุ่นศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อใช้ในปีการศึกษา 2563 โดยสำรวจความต้องการและความคิดเห็นของนักศึกษา ศิษย์เก่า ตลอดจนคณาจารย์เกี่ยวกับรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร นอกจากนี้ยังสำรวจหลักสูตรที่คล้ายคลึงและเกี่ยวข้องกันในประเทศญี่ปุ่น รวมถึงหลักสูตรที่เปิดสอนในประเทศอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้หลักสูตรมีความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง จากผลการสำรวจในครั้งนั้นทางกรรมการบริหารหลักสูตรมีความเห็นพ้องตรงกันว่า ควรกำหนดรายวิชาให้มีความหลากหลาย มุ่งเน้นการบูรณาการทักษะภาษาญี่ปุ่นควบคู่ความรู้ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วรรณคดี ภาษาศาสตร์ และศาสตร์ในวิชาชีพแขนงการสอน การแปล และการล่าม โดยมุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้าความรู้ที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง ซึ่งหนึ่งในวิชาที่กรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาแล้วว่าเป็นวิชาพื้นฐานในการทำความเข้าใจเอกสารค้นคว้าต่าง ๆ อีกทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับนักศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ก็คือวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่นระดับสูง ทางกรรมการบริหารหลักสูตรจึงมีมติให้เพิ่มรายวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่นระดับสูงเข้ามาในหลักสูตรปรับปรุงใหม่ครั้งนี้ โดยกำหนดเป็นรายวิชา “การอ่านภาษาญี่ปุ่นระดับสูง” มีเนื้อหามุ่งเน้นศึกษากลวิธีและทักษะการอ่านสรุปความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ บทอ่าน วนาถยาว บทความวิชาการ และเอกสารวิจัยในภาษาญี่ปุ่นระดับสูง

ทักษะการอ่านและทำความเข้าใจภาษาญี่ปุ่นเป็นทักษะที่สำคัญและเป็นหนึ่งในทักษะพื้นฐานที่ผู้เรียนชาวไทยมักจะประสบปัญหาและมักจะเกิดความกังวลโดยเฉพาะเมื่อต้องอ่านเอกสาร บทความ งานเขียนที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นในระดับสูงและมีโครงสร้างที่ซับซ้อน ใช้คำศัพท์เฉพาะทาง และปัญหาที่มักพบคือนักศึกษาใช้เวลาในการอ่านเอกสารแต่ละชิ้นค่อนข้างมาก แต่เป็นการอ่านที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือยังพบปัญหาการอ่านผิด ไม่เข้าใจเนื้อหาอย่างถ่องแท้ และไม่สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่เอกสารนั้น ๆ ต้องการสื่อได้ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงคิดว่าควรมีการศึกษาวิจัยที่ช่วยให้ผู้เรียนโดยเฉพาะผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษาที่มีความจำเป็นต้องอ่านเอกสาร บทความวิจัย บทความวิชาการ ฯลฯ ทั้งในชั่วโมงเรียนและในการค้นคว้าเอกสารเพื่อใช้ประกอบในวิทยานิพนธ์ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ภาษาญี่ปุ่นระดับสูง ให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเชื่อมโยงไปสู่การทำวิจัย และจัดทำวิทยานิพนธ์อย่างมีคุณภาพต่อไป กล่าวกันว่าทักษะอภิปัญญา (metacognitive skills) เป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (甲田, 2009) งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทักษะอภิปัญญาผ่านการทำบันทึกการอ่านเป็นเวลานานหนึ่งภาคการศึกษาจะส่งผลต่อการใช้กลวิธีการอ่านภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านหรือไม่ อย่างไร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสืบค้นข้อมูลงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยพบว่าโดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาทักษะการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เช่น เติวิธ เสวตไอยาราม (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่มีความสามารถต่างกัน โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง

ความสามารถทางภาษากับการเลือกใช้กลวิธีการอ่านแต่ละประเภท ซากุอันシー (2016) ศึกษาความวิตกกังวลในการอ่านภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบความวิตกกังวลของผู้เรียนที่มีความสามารถภาษาญี่ปุ่นแตกต่างกัน หรืองานของ สุนิย์รัตน์ เนียรเจริญสุข (2561) ศึกษาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านร่วมกันกับเพื่อนว่ามีประสิทธิภาพต่อการอ่านของผู้เรียนหรือไม่ จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมายังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการอ่านของผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษา และศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนทั้งในเรื่องการใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการอ่าน และประสิทธิภาพในการอ่าน

ทักษะการอ่านเป็นหนึ่งในทักษะที่มีความจำเป็นอย่างมากในการเพิ่มพูนความรู้ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในชั้นปีที่สูงขึ้นหรือในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น (福本・印道, 2016) แต่ในปัจจุบันมีผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นจำนวนมากที่ประสบปัญหาในการอ่าน หลายครั้งที่ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์และไวยากรณ์ที่ปรากฏในบทอ่าน แต่ก็ไม่สามารถทำความเข้าใจบทอ่านอย่างถูกต้องได้ และผู้สอนก็ประสบความลำบากในการให้คำแนะนำผู้เรียน เนื่องจากการอ่านเป็นกระบวนการทำความเข้าใจที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนแต่ละคน ผู้สอนไม่สามารถมองเห็นได้ (羅, 2010) จึงเกิดการศึกษาวิจัยมากมายเกี่ยวกับทักษะการอ่านเพื่อหาหนทางเพิ่มประสิทธิภาพการอ่านให้กับผู้เรียน หนึ่งในผลการศึกษาพบว่า ทักษะอภิปัญญาเป็นหนึ่งในทักษะที่ช่วยสนับสนุนการอ่านของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ โดย 甲田 (2009, p. 134) ให้คำนิยามไว้ว่า ทักษะอภิปัญญา คือทักษะในการตระหนักและเข้าใจกระบวนการการรับรู้ของตนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านให้ดียิ่งขึ้น เช่น การวางแผนการอ่านก่อนเริ่มอ่าน การตรวจสอบความเข้าใจของตนในระหว่างที่อ่าน การย้อนกลับไปอ่านสิ่งที่ได้อ่านก่อนหน้านี้อีกครั้งเมื่อรู้สึกว่าคุณเองตีความสิ่งที่อ่านมาก่อนหน้าได้ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

มีงานวิจัยจำนวนมากได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้ทักษะอภิปัญญาในการอ่านของผู้เรียนชาวไทย ซึ่งศึกษาภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ได้แก่ จิรารัตน์ ประยูรวงษ์ (2565) สาริศา ไม่หวาด และ สุมาลี ชิโนกุล (2560) สรณบดีนทร์ ประสารทรัพย์ (2561) วิภาดา พูลศักดิ์วรสาร และ วิสาข์ จิตวิวัฒน์ (2556) จิรารัตน์ ประยูรวงษ์ (2565) ได้ใช้แบบสอบถามสำรวจกลวิธีการอ่านชื่อว่า the Survey of Reading Strategies (SORS) ของ Mokhtari and Sheorey (2002) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่สัมพันธ์กับทักษะอภิปัญญา¹ และพบว่ากลวิธีในการอ่านภาษาอังกฤษที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ กลวิธีการอ่านประเภทการแก้ปัญหาในการอ่าน กลวิธีการอ่านประเภทการสนับสนุนการอ่าน และกลวิธีการอ่านประเภทท่องจำ² ตามลำดับ อีกทั้งยังทำให้เห็นถึงความจำเป็นที่ผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศควรมีความรู้เกี่ยวกับทักษะอภิปัญญาและการสอนนักศึกษาถึงการใช้ทักษะดังกล่าวจะช่วยเพิ่มศักยภาพการอ่านให้แก่ผู้เรียน สาริศา ไม่หวาด และ สุมาลี ชิโนกุล (2560) ได้ใช้แบบสอบถามชุดเดียวกันเพื่อสำรวจการใช้กลวิธีการอ่านของผู้เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ และพบว่ากลวิธีการอ่านที่ผู้เรียนใช้มากที่สุดคือ กลวิธีการอ่านประเภทการแก้ปัญหาในการอ่าน กลวิธีการอ่าน

¹ จิรารัตน์ ประยูรวงษ์ (2565) เรียกว่า “กลวิธีการกำกับตนเองในการอ่าน”

² จิรารัตน์ ประยูรวงษ์ (2565) เรียกว่า “กลยุทธ์การแก้ปัญหาในการอ่าน” “กลยุทธ์สนับสนุนการอ่าน” และ “กลยุทธ์การอ่านแบบท่องจำ” ตามลำดับ

แบบองค์รวม และกลวิธีการอ่านประเภทการสนับสนุนการอ่าน³ ตามลำดับ อีกทั้งได้สรุปว่าผู้เรียนที่ใช้กลวิธีการอ่านจำนวนมากและความถี่สูงกว่าจะมีระดับความเข้าใจสูงกว่าผู้เรียนที่ใช้กลวิธีการอ่านน้อยกว่าและมีแนวโน้มสนับสนุนว่าการตระหนักถึงการใช้กลวิธีการอ่านช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น สรณบดีนทร์ ประสารทรัพย์ (2561) วิภาดา พูลศักดิ์วรสาร และ วิสาข์ จิตวิวัฒน์ (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสอนให้ผู้เรียนใช้ทักษะอภิปัญญาในการอ่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน

อย่างไรก็ตาม จากงานวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้กลวิธีการอ่านที่สัมพันธ์กับทักษะอภิปัญญาอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ยังไม่พบบางงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้กลวิธีเชิงอภิปัญญาในการอ่าน บทความเชิงวิชาการของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นโดยเฉพาะผู้เรียนที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านของผู้เรียน การกระตุ้นและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนรู้จักวางแผน ตรวจสอบ ทบทวนและวิเคราะห์กระบวนการอ่านของตนเองมีความจำเป็นอย่างยิ่ง คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าบัณฑิตการอ่านน่าจะเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทักษะอภิปัญญาได้มากขึ้น

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้บัณฑิตการอ่านต่อความเข้าใจของผู้เรียน ได้แก่งานวิจัยของ อุมัยซี รักซ์อาณา และ อติศา เตียว (2559) งานนี้ใช้แบบบัณฑิตการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่าน เพื่อความเข้าใจหลังเรียน และแบบสอบถามทัศนคติการใช้แบบบัณฑิตการอ่านในการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียนและนักเรียนพอใจกับการใช้บัณฑิตการอ่าน และเห็นว่าแบบบัณฑิตการอ่านมีประโยชน์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน แม้ในงานดังกล่าวจะไม่ได้อธิบายถึงทักษะอภิปัญญา แต่จากรายละเอียดการให้ผู้เรียนทำบัณฑิตการอ่าน กล่าวคือมีส่วนที่ให้นักเรียนตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน และส่วนที่ให้เขียนความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เห็นได้ว่าเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนตรวจสอบและทบทวนตนเองหลังการอ่าน คณะผู้วิจัยเห็นว่าการให้ทำบัณฑิตการอ่านอย่างต่อเนื่องจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทักษะอภิปัญญาซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านให้กับผู้เรียนได้

จากงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีความจำเป็นในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการใช้บัณฑิตการอ่านเพื่อการพัฒนาทักษะอภิปัญญาในการอ่านของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยซึ่งมีความจำเป็นต้องอ่านภาษาญี่ปุ่นเชิงวิชาการสำหรับการทำวิจัยและจัดทำวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนวิชา “การอ่านภาษาญี่ปุ่นระดับสูง” ในระดับบัณฑิตศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการอ่านก่อนและหลังจากทำบัณฑิตการอ่านเป็นเวลาหนึ่งภาคการศึกษา
2. เพื่อศึกษาว่าบัณฑิตการอ่านส่งผลต่อการอ่านของนักศึกษาอย่างไร

³ สาริศา ไม่หวาดและสุมาลี ชีโนกุล (2560) เรียกว่า “กลวิธีการอ่านแบบแก้ปัญหา” “กลวิธีการอ่านแบบองค์รวม” และ “กลวิธีการอ่านแบบสนับสนุน”

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งจะเน้นศึกษาความเปลี่ยนแปลงว่าก่อนทำและหลังจากการทำบันทึกการอ่านตลอดหนึ่งภาคการศึกษา (ภาคการศึกษา 1/2565) ว่าส่งผลต่อการใช้กลวิธีในการอ่านหรือไม่อย่างไร กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีความสามารถภาษาญี่ปุ่นระดับ N2 ขึ้นไป จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในงานนี้ ได้แก่ 1) บันทึกการอ่าน 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน และ 3) การสัมภาษณ์

1) บันทึกการอ่าน

จากงานวิจัยข้างต้นได้ชี้ให้เห็นว่าทักษะทางอภิปัญญาเป็นทักษะที่ช่วยสนับสนุนการอ่านของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากทักษะอภิปัญญาเป็นทักษะเพื่อการตระหนักและเข้าใจกระบวนการการรับรู้ของผู้อ่านเอง คณะผู้วิจัยจึงเลือกใช้บันทึกการอ่านเพื่อสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะอภิปัญญาผ่านการวางแผน ตรวจสอบและทบทวนกระบวนการอ่านของตนเอง โดยโครงสร้างของบันทึกการอ่านที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

(1) ส่วนที่ให้ผู้เรียนประเมินเกี่ยวกับบทความที่อ่าน เพื่อดูว่าผู้เรียนประเมินความเข้าใจของตนเองและดูว่ามีความสนใจเนื้อหาของบทความเพียงใด ได้แก่

- ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับบทความ (มาตรวัด 5 ระดับ)
- ระดับความยากของบทความ (มาตรวัด 5 ระดับ)
- ระดับความน่าสนใจของบทความ (มาตรวัด 5 ระดับ)
- ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสิ่งที่อ่าน (เขียนบรรยาย)

(2) ส่วนที่ให้ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาและสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ถูกต้องหรือไม่ ได้แก่

- สรุปเนื้อหาโดยคร่าวของสิ่งที่อ่าน (เขียนบรรยาย)
- สรุปสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ (เขียนบรรยาย)

(3) ส่วนที่ให้ผู้เรียนมองย้อนกลับไปเพื่อทบทวนกระบวนการอ่านของตนเอง ได้แก่

- คำศัพท์หรือสำนวนใหม่ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ พร้อมคำแปลที่สืบค้นมา (เขียนบรรยาย)
- ปัญหาที่พบในการอ่าน (เขียนบรรยาย)
- วิธีแก้ปัญหาดังกล่าว (เขียนบรรยาย)
- ความคิดเห็นหรือความรู้สึกเกี่ยวกับการอ่านในครั้งนี้ (เขียนบรรยาย)
- สิ่งที่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับบทความหรือคำถามเกี่ยวกับบทความ (เขียนบรรยาย)

2) แบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน

งานวิจัยนี้เลือกใช้ the Survey of Reading Strategies (SORS) ของ Mokhtari and Sheorey (2002) เนื่องจากเป็นแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นสำหรับการสำรวจการใช้กลวิธีในการอ่านของผู้เรียนที่ศึกษา

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศและเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง โดยคณะผู้วิจัยนำมาปรับใช้โดยเปลี่ยนจากการอ่านภาษาอังกฤษเป็นการอ่านภาษาญี่ปุ่นแทน

แบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัด 5 ระดับ ได้แก่ 5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 เห็นด้วย 3 เฉย ๆ 2 ไม่เห็นด้วย 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การแปลผลกำหนดช่วงดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง เห็นด้วยระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

3) การสัมภาษณ์

คณะผู้วิจัยสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการทำบันทึกการอ่านว่าส่งผลอย่างไรต่อการอ่าน บันทึกการอ่านช่วยทำให้อ่านภาษาญี่ปุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือไม่

วิธีการเก็บข้อมูล

คณะผู้วิจัยจัดให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามก่อนเปิดภาคการศึกษา และตอนสิ้นสุดภาคการศึกษาซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังจากที่ทำบันทึกการอ่านแล้วรวม 13 ครั้ง จากการอ่านงานเขียนที่มีเนื้อหาหลากหลายและอยู่ในความสนใจของนักศึกษา เช่น บทความด้านภาษาศาสตร์ การสอน วรรณกรรม สังคม ฯลฯ จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งสองชุดมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง และสัมภาษณ์ติดตามผล

ผลการศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อเนื้อหาที่อ่าน

จากบันทึกการอ่านที่รวบรวมจากนักศึกษา 3 คน คนละ 13 ฉบับ รวม 39 ฉบับ พบว่าค่าเฉลี่ยความสนใจของนักศึกษาที่มีต่อบทความที่มอบหมายให้อ่านในวิชานี้เท่ากับ 4.13 (จากคะแนนเต็ม 5) หมายความว่านักศึกษามีความสนใจต่อเรื่องที่อ่านในระดับมาก ระดับความยากของเนื้อหาเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 หมายความว่านักศึกษารู้สึกว่าเนื้อหายากมาก สอดคล้องกับระดับความเข้าใจที่มีก่อนสืบค้นความหมายในพจนานุกรม ฯลฯ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46 หมายความว่ามีความเข้าใจในระดับน้อย และภายหลังการสืบค้นความหมาย ค่าเฉลี่ยของความเข้าใจเพิ่มขึ้นเป็น 3.54 มีความเข้าใจในระดับมาก

การใช้กลวิธีการอ่านเปรียบเทียบก่อนและหลังทำบันทึกการอ่าน

กลวิธีการอ่านภาษาญี่ปุ่นในงานวิจัยนี้มาจากแบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านของ Mokhtari and Sheorey (2002) ซึ่งแบ่งกลวิธีการอ่านออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) กลวิธีการอ่านประเภทองค์รวม (Global Reading Strategies) หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่ผู้เรียนใช้ในการจัดการการอ่านเพื่อให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น วางแผน ตั้งเป้าหมาย ตรวจสอบตนเอง 2) กลวิธีการอ่านประเภทการแก้ปัญหาใน

การอ่าน (Problem Solving Strategies) หมายถึงวิธีการที่ผู้เรียนใช้เมื่อเกิดปัญหาในการอ่าน เช่น ปรับความเร็วในการอ่าน คาดเดาความหมาย และ 3) กลวิธีการอ่านประเภทการสนับสนุนการอ่าน (Support Strategies) หมายถึงวิธีการที่ผู้เรียนใช้เพื่อช่วยให้สามารถเข้าใจบทความได้มากขึ้น เช่น เปิดพจนานุกรมหาความหมายของคำที่ไม่รู้จัก ชี้ดเส้นใต้ส่วนที่สำคัญ

จากผลการศึกษาพบว่าก่อนทำบันทึกการอ่านและหลังทำบันทึกการอ่าน นักศึกษาใช้กลวิธีทั้ง 3 ประเภท ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การใช้กลวิธีการอ่านเปรียบเทียบก่อนและหลังทำบันทึกการอ่าน

ประเภทของ กลวิธี	ค่าเฉลี่ยก่อนทำ บันทึกการอ่าน	การแปลผล	ค่าเฉลี่ยหลังทำ บันทึกการอ่าน	การแปลผล	ความเปลี่ยนแปลง
การแก้ปัญหา	4.50	มากที่สุด	4.29	มาก	ลดลง
การสนับสนุน	3.70	มาก	3.96	มาก	เพิ่มขึ้น
องค์รวม	3.67	มาก	4.03	มาก	เพิ่มขึ้น
เฉลี่ยรวม	3.95	มาก	4.09	มาก	เพิ่มขึ้น

ก่อนทำบันทึกการอ่าน นักศึกษาใช้กลวิธีการอ่านในระดับมาก โดยใช้กลวิธีประเภทการแก้ปัญหาในการอ่านมากที่สุด รองลงมาคือกลวิธีประเภทการสนับสนุนการอ่าน และกลวิธีประเภทองค์รวม หลังทำบันทึกการอ่าน นักศึกษาใช้กลวิธีการอ่านในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จาก 3.95 เป็น 4.09 โดยยังคงใช้กลวิธีประเภทการแก้ปัญหาในการอ่านมากที่สุด แต่ค่าเฉลี่ยของกลวิธีประเภทนี้ลดลงจาก 4.50 เหลือ 4.29 รองลงมาคือกลวิธีประเภทองค์รวม มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 3.67 เป็น 4.03 และกลวิธีประเภทการสนับสนุนการอ่าน มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 3.70 เป็น 3.96

เมื่อนำข้อมูลการใช้กลวิธีในแต่ละประเภทมาพิจารณา พบผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 กลวิธีการอ่านประเภทการแก้ปัญหาในการอ่าน

กลวิธีประเภทการแก้ปัญหาในการอ่าน	ก่อน	หลัง
P1. ฉันอ่านช้าและระมัดระวังเพื่อให้แน่ใจว่าฉันเข้าใจในสิ่งที่ฉันอ่านอยู่	4.67	3.67
P2. ฉันพยายามจะกลับไปอ่านจุดเดิม เวลาฉันเสียสมาธิ	4.00	4.33
P3. ฉันปรับเปลี่ยนความเร็วในการอ่านบทความ ตามความยากง่ายของเนื้อหาที่อ่าน	5.00	4.67
P4. เมื่ออ่านเจอเนื้อหาที่ยาก ๆ ฉันจะตั้งใจอ่านมากขึ้น	5.00	4.67
P5. ฉันจะหยุดการอ่านเป็นพัก ๆ เพื่อคิดว่าฉันกำลังอ่านอะไรอยู่	3.67	3.67
P6. ฉันพยายามจะนึกภาพตาม เพื่อช่วยเตือนความจำว่าฉันอ่านอะไรไปบ้าง	4.67	4.33
P7. เมื่ออ่านเจอเนื้อหาที่ยาก ๆ ฉันจะอ่านซ้ำอีกครั้งเพื่อเพิ่มความเข้าใจของตนเอง	5.00	4.67
P8. ในขณะที่อ่าน ฉันมักจะคาดเดาความหมายของคำศัพท์หรือวลีที่ฉันไม่รู้ความหมาย	4.00	4.33
ค่าเฉลี่ย	4.50	4.29

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยการใช้กลวิธีประเภทการแก้ปัญหาในการอ่าน ก่อนทำบันทึกการอ่านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 หมายถึงนักศึกษาใช้กลวิธีประเภทนี้ในระดับมากที่สุด หลังจากการทำบันทึกการอ่านตลอดหนึ่งภาคการศึกษา นักศึกษาใช้กลวิธีประเภทนี้ลดลงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 (ระดับมาก) จากกลวิธีรวม 8 ข้อ หลังจากการทำบันทึกการอ่านตลอดหนึ่งภาคการศึกษา มีกลวิธีจำนวน 2 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ได้แก่ P2. ฉันพยายามจะกลับไปอ่านจุดเดิม เวลาฉันเสียสมาธิ (ระดับมาก เพิ่มขึ้นจาก 4.00 เป็น 4.33) และ P8. ในขณะที่อ่าน ฉันมักจะคาดเดาความหมายของคำศัพท์หรือวลีที่ฉันไม่รู้ความหมาย (ระดับมาก เพิ่มขึ้นจาก 4.00 เป็น 4.33)

ค่าเฉลี่ยเท่าเดิมจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ P5.ฉันจะหยุดการอ่านเป็นพัก ๆ เพื่อคิดว่าฉันกำลังอ่านอะไรอยู่ (3.67 ระดับมาก) และค่าเฉลี่ยลดลง จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ P1. ฉันอ่านช้าและระมัดระวังเพื่อให้แน่ใจว่าฉันเข้าใจในสิ่งที่ฉันอ่านอยู่ (4.67 มากที่สุดเป็น 3.67 มาก) P3. ฉันปรับเปลี่ยนความเร็วในการอ่านบทอ่านตามความยากง่ายของเนื้อหาที่อ่าน P4. เมื่ออ่านเจอเนื้อหาที่ยาก ๆ ฉันจะตั้งใจอ่านมากขึ้น และ P7. เมื่ออ่านเจอเนื้อหาที่ยาก ๆ ฉันจะอ่านซ้ำอีกครั้งเพื่อเพิ่มความเข้าใจของตนเอง (มากที่สุด 5.00 ลดลงเหลือ 4.67) P6. ฉันพยายามจะนึกภาพตาม เพื่อช่วยเตือนความจำว่าฉันอ่านอะไรไปบ้าง (4.67 มากที่สุดเป็น 4.33 มาก) แม้ค่าเฉลี่ยจะลดลง แต่ก็ยังใช้กลวิธีต่าง ๆ ประเภทนี้ในระดับมาก

ตารางที่ 3 กลวิธีการอ่านประเภทการสนับสนุนการอ่าน

กลวิธีประเภทการสนับสนุนการอ่าน	ก่อน	หลัง
S1. ฉันจดโน้ตไว้เวลาอ่าน เพื่อให้เข้าใจว่าฉันอ่านอะไร	3.00	3.33
S2. เมื่อฉันต้องอ่านเนื้อหาที่ยาก ๆ ฉันมักจะอ่านออกเสียงดัง เพื่อให้เข้าใจว่าฉันอ่านอะไร	3.67	3.67
S3. ฉันขีดเส้นใต้หรือวงกลมข้อมูลในบทอ่านเพื่อช่วยในการจำ	5.00	5.00
S4. ฉันใช้เอกสารอ้างอิงอื่น ๆ (เช่น พจนานุกรม) เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่อ่าน	4.33	5.00
S5. ฉันถอดความด้วยภาษาของตัวเองอีกครั้ง เพื่อให้ฉันเข้าใจในสิ่งที่อ่านมากขึ้น	4.33	4.00
S6. ฉันมักจะอ่านสลับไปมาทั้งตอนต้นและตอนท้ายเพื่อหาความเชื่อมโยงของเนื้อหา	2.00	3.33
S7. ฉันมักจะตั้งคำถามกับตัวเองตามใจชอบ เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	3.00	4.00
S8. ในขณะที่อ่าน ฉันมักจะแปลเนื้อหาจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย	4.33	3.67
S9. ในขณะที่อ่าน ฉันมักจะนึกถึงข้อมูลเป็นภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทย	3.67	3.67
ค่าเฉลี่ย	3.70	3.96

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยการใช้กลวิธีประเภทการสนับสนุนการอ่าน ก่อนทำบันทึกการอ่านมีค่าเท่ากับ 3.70 หมายถึงนักศึกษาใช้กลวิธีประเภทนี้ในระดับมาก หลังจากการทำบันทึกการอ่านตลอดหนึ่งภาคการศึกษา นักศึกษาใช้กลวิธีประเภทนี้เพิ่มขึ้น โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 (ระดับมาก) จากกลวิธีรวม 9 ข้อ หลังจากการทำบันทึกการอ่านตลอดหนึ่งภาคการศึกษา มีกลวิธีจำนวน 4 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ได้แก่ S1. ฉันจดโน้ตไว้เวลาอ่าน เพื่อให้เข้าใจว่าฉันอ่านอะไร (ระดับปานกลาง เพิ่มขึ้นจาก 3.00 เป็น 3.33) S4. ฉันใช้

เอกสารอ้างอิงอื่น ๆ (เช่น พจนานุกรม) เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่อ่าน (4.33 มากเป็น 5.00 มากที่สุด) S6. ฉันมักจะอ่านสลับไปมาทั้งตอนต้นและตอนท้ายเพื่อหาความเชื่อมโยงของเนื้อหา (2.00 น้อย เป็น 3.33 ปานกลาง) S7. ฉันมักจะตั้งคำถามกับตัวเองตามใจชอบ เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (3.00 ปานกลางเป็น 4.00 มาก)

ค่าเฉลี่ยเท่าเดิมจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ S2. เมื่อฉันต้องอ่านเนื้อหายาก ๆ ฉันมักจะอ่านออกเสียงดังเพื่อให้เข้าใจว่าฉันอ่านอะไร (3.67 ระดับมาก) S3. ฉันขีดเส้นใต้หรือวงกลมข้อมูลในบทอ่านเพื่อช่วยในการจำ (5.00 ระดับมากที่สุด) S9. ในขณะที่อ่าน ฉันมักจะนึกถึงข้อมูลเป็นภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทย (3.67 ระดับมาก) และค่าเฉลี่ยลดลง จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ S5. ฉันถอดความด้วยภาษาของตนเองอีกครั้ง เพื่อให้ฉันเข้าใจในสิ่งที่อ่านมากขึ้น (ระดับมากลดลงจาก 4.33 เหลือ 4.00) S8. ในขณะที่อ่าน ฉันมักจะแปลเนื้อหาจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย (ระดับมากลดลงจาก 4.33 เหลือ 3.67)

ตารางที่ 4 กลวิธีการอ่านประเภทองค์รวม

กลวิธีประเภทองค์รวม	ก่อน	หลัง
G1. ฉันมีเป้าหมายในใจเวลาอ่าน	3.33	3.67
G2. ฉันมักจะนึกถึงสิ่งที่ตนเองรู้ เพื่อนำมาช่วยในการทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน	4.33	4.67
G3. ฉันจะอ่านเนื้อหาคร่าว ๆ โดยรวมทั้งหมดว่าเกี่ยวกับอะไรก่อนที่จะอ่านแบบละเอียดต่อไป	2.67	4.00
G4. ฉันมักจะคิดว่าเนื้อหาของบทความนั้น ๆ สอดคล้องกับเป้าหมายในการอ่านของฉันหรือไม่	3.33	4.00
G5. ฉันมักจะดูภาพรวมของบทความนั้นก่อนเป็นลำดับแรก โดยดูลักษณะของบทความนั้น ๆ เช่น ความยาวหรือโครงสร้างของบทความ	4.33	4.33
G6. ในขณะที่อ่าน ฉันกำหนดไว้เลยว่าจะอ่านส่วนใดอย่างละเอียดและจะข้ามส่วนใด	3.33	4.00
G7. ฉันใช้ตาราง ตัวเลข ภาพประกอบต่าง ๆ ในบทอ่านเพื่อให้เข้าใจได้มากขึ้น	4.00	4.33
G8. ฉันอาศัยการเดาความหมายคำศัพท์จากบริบท เพื่อให้ฉันเข้าใจในสิ่งที่อ่านมากขึ้น	4.33	4.33
G9. ฉันใช้รูปแบบตัวอักษรชนิดต่าง ๆ เช่น ตัวหนา ตัวเอียง เพื่อระบุว่าคำใดเป็นคำสำคัญ	3.67	3.67
G10. ฉันมักจะวิเคราะห์หรือประเมินข้อมูลที่ผู้เขียนนำเสนอในบทอ่าน	3.00	3.67
G11. ฉันจะตรวจสอบความเข้าใจของฉัน เมื่อฉันได้อ่านเนื้อหาใหม่	3.33	3.67
G12. ฉันมักจะคาดเดาเนื้อหาว่าเป็นเรื่องอะไรในขณะที่อ่าน	4.00	4.33
G13. ฉันจะตรวจสอบการคาดเดาของฉันเกี่ยวกับเนื้อหาว่าถูกต้องหรือไม่	4.00	3.67
ค่าเฉลี่ย	3.67	4.03

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยการใช้กลวิธีประเภทองค์รวม ก่อนทำบันทึกการอ่านมีค่าเท่ากับ 3.67 หมายถึงนักศึกษาใช้กลวิธีประเภทนี้ในระดับมาก หลังจากการทำบันทึกการอ่านตลอดหนึ่งภาคการศึกษา นักศึกษาใช้กลวิธีประเภทนี้ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.03 จากกลวิธีรวม 13 ข้อ หลังจากการทำบันทึกการอ่านตลอดหนึ่งภาคการศึกษา มีกลวิธีจำนวน 9 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ได้แก่ G1. ฉันมีเป้าหมายในใจเวลาอ่าน (3.33 ระดับปานกลาง เป็น 3.67 มาก) G2. ฉันมักจะนึกถึงสิ่งที่ตนเองรู้ เพื่อนำมาช่วยในการทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน (4.33 มาก เป็น 4.67 มากที่สุด) G3. ฉันจะอ่านเนื้อหาคร่าว ๆ โดยรวม

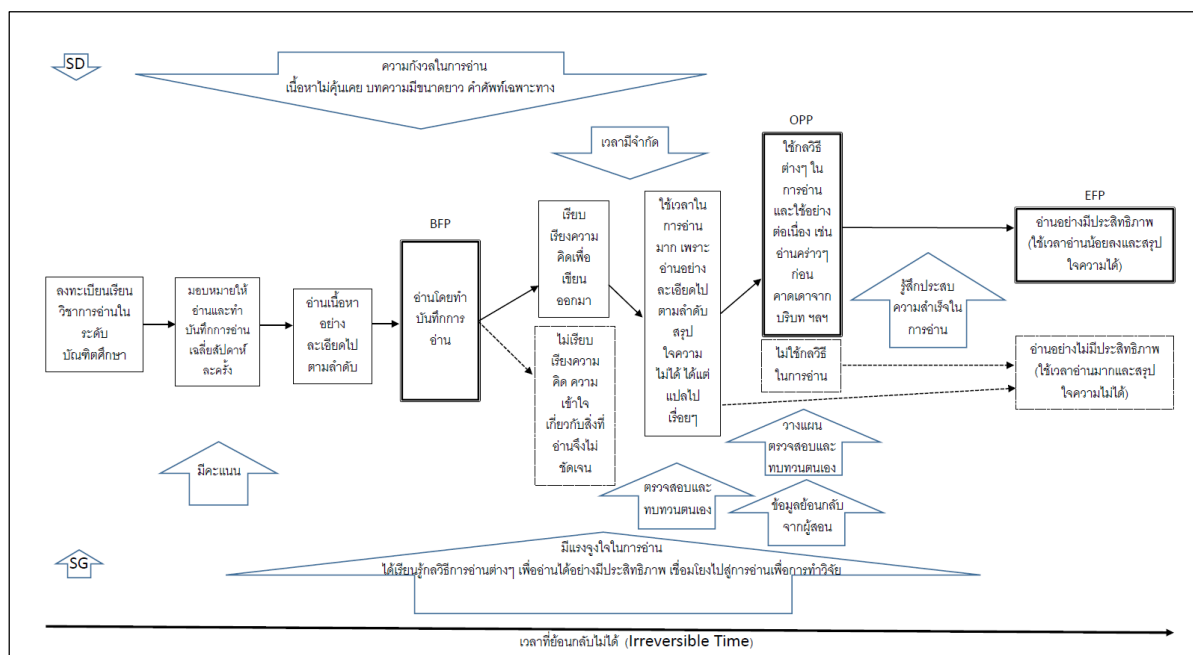
ทั้งหมดว่าเกี่ยวกับอะไรก่อนที่จะอ่านแบบละเอียดต่อไป (2.67 ปานกลางเป็น 4.00 มาก) G4. ฉันมักจะคิดว่าเนื้อหาของบทความนั้น ๆ สอดคล้องกับเป้าหมายในการอ่านของฉันหรือไม่ (3.33 ปานกลางเป็น 4.00 มาก) G6. ในขณะที่อ่าน ฉันกำหนดไว้เลยว่าอ่านส่วนใดอย่างละเอียดและจะข้ามส่วนใด (3.33 ปานกลางเป็น 4.00 มาก) G7. ฉันใช้ตาราง ตัวเลข ภาพประกอบต่าง ๆ ในบทความเพื่อให้เข้าใจได้มากขึ้น (ระดับมาก เพิ่มจาก 4.00 เป็น 4.33) G10. ฉันมักจะวิเคราะห์หรือประเมินข้อมูลที่ผู้เขียนนำเสนอในบทความ (3.00 ปานกลางเป็น 3.67 มาก) G11. ฉันจะตรวจสอบความเข้าใจของฉัน เมื่อฉันได้อ่านเนื้อหาใหม่ (3.33 ปานกลางเป็น 3.67 มาก) G12. ฉันมักจะคาดเดาเนื้อหาว่าเป็นเรื่องอะไรในขณะที่อ่าน (ระดับมาก เพิ่มจาก 4.00 เป็น 4.33)

ค่าเฉลี่ยเท่าเดิมจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ G5. ฉันมักจะดูภาพรวมของบทความนั้นก่อนเป็นลำดับแรก โดยดูลักษณะของบทความนั้น ๆ เช่น ความยาวหรือโครงสร้างของบทความ (4.33 มาก) G8. ฉันอาศัยการเดาความหมายคำศัพท์จากบริบท เพื่อให้ฉันเข้าใจในสิ่งที่อ่านมากขึ้น (4.33 มาก) และ G9. ฉันใช้รูปแบบตัวอักษรชนิดต่าง ๆ เช่น ตัวหนา ตัวเอียง เพื่อระบุว่าคำใดเป็นคำสำคัญ (3.67 มาก) และค่าเฉลี่ยลดลง จำนวน 1 ข้อ คือ G13. ฉันจะตรวจสอบการคาดเดาของฉันเกี่ยวกับเนื้อหาว่าถูกต้องหรือไม่ (ระดับมาก ลดลงจาก 4.00 เป็น 3.67)

การทบทวนการอ่านกับประสิทธิภาพในการอ่าน

คณะผู้วิจัยสัมภาษณ์นักศึกษาทั้งสามคนเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการทบทวนการอ่านว่าส่งผลอย่างไรต่อการอ่านของนักศึกษา บททบทวนการอ่านช่วยให้ฉันอ่านภาษาญี่ปุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือไม่ คณะผู้วิจัยนำผลสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยใช้แนวคิด Trajectory Equifinality Approach หรือเรียกโดยย่อว่า TEA (サトウ, 2009) ในงานนี้ขอเรียกว่า “แนวคิดหลากหลายเส้นทางแห่งการบรรลุผล” แนวคิดนี้เป็นแนวคิดทางจิตวิทยาวัฒนธรรมและเป็นแนวคิดหนึ่งที่ใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ TEA คือวิธีการวิจัยตามแนวคิดของการบรรลุผลจากหลากหลายเส้นทางซึ่งชี้ให้เห็นว่ามนุษย์ใช้ชีวิตอยู่ในบริบททางวัฒนธรรมสังคมและประวัติศาสตร์ แม้จะดำเนินชีวิตหรือเลือกเส้นทางการพัฒนาที่แตกต่างกันแต่ก็สามารถบรรลุผลที่คล้ายกัน ในงานวิจัยนี้จะใช้ แผนภาพ Trajectory Equifinality Model หรือเรียกโดยย่อว่า TEM ในการแสดงผลการสัมภาษณ์เพื่อให้เห็นว่าการทบทวนการอ่านส่งผลต่อการอ่านของนักศึกษาอย่างไรและมีปัจจัยใดเข้ามาเกี่ยวข้อง

ในแผนภาพประกอบด้วย Equifinality Point (EFP) เป็นจุดหมายที่ทุกคนสามารถไปถึงได้ด้วยเส้นทางหลากหลาย ซึ่งจุดหมายในงานวิจัยนี้คือการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ในกระบวนการที่จะนำไปสู่การบรรลุผล ประกอบด้วย Bifurcation Point (BFP) หมายถึงจุดที่ทำให้เกิดการแยกเป็นหลายเส้นทาง ในที่นี้คือการที่นักศึกษารับบทความโดยทำบททบทวนการอ่าน Obligatory Passage Point (OPP) หมายถึงจุดที่คนส่วนใหญ่ได้ประสบกับเรื่องราว ในที่นี้คือการที่นักศึกษาใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการอ่านและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง Social Guidance (SG) หมายถึงปัจจัยที่ช่วยสนับสนุน ในที่นี้คือสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ Social Direction (SD) หมายถึง ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค สิ่งที่ทำให้นักศึกษาไม่สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านล่างสุดของแผนภาพจะเป็นเส้นแสดงเวลาที่กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปตามเวลาที่ล่วงเลยไป (Irreversible Time) (荒川他, 2012)

ภาพที่ 1 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการทำบันทึกการอ่าน

จากภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าเมื่อนักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิชา “การอ่านภาษาญี่ปุ่นระดับสูง” ซึ่งเป็นวิชาบังคับในระดับบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทางหลักสูตรมีความคาดหวังว่าวิชานี้จะช่วยพัฒนาศักยภาพในการอ่านงานวิชาการที่เป็นภาษาญี่ปุ่นเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ ในรายวิชาดังกล่าว นักศึกษาได้รับมอบหมายงานคือการอ่านบทความและทำบันทึกการอ่านเฉลี่ยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง โดยมีเรื่องคะแนนเป็นปัจจัยส่งเสริมให้นักศึกษาอ่านและทำบันทึกการอ่าน นักศึกษาใช้วิธีการอ่านที่นักศึกษาคุ้นเคยคืออ่านเนื้อหาทั้งหมดอย่างละเอียดไปตามลำดับ แต่ทว่าเนื่องจากเป็นบทความเชิงวิชาการ มีเนื้อหาที่ไม่คุ้นเคย มีคำศัพท์เฉพาะทางจำนวนมาก และมีขนาดยาว ทำให้นักศึกษาเกิดความกังวลในการอ่านเป็นอย่างมาก และเมื่อต้องทำบันทึกการอ่านตามที่ได้รับมอบหมาย หากนักศึกษาไม่เรียบเรียงความคิดก็จะไม่สามารถเขียนบันทึกการอ่านได้ กล่าวได้ว่าการทำบันทึกการอ่านทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียบเรียงความคิด เนื่องจากที่ผ่านมาอ่านโดยไม่ต้องทำบันทึกการอ่าน ความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านจึงไม่ชัดเจนและเลือนหายพร้อมกับเวลาที่ผ่านไป นอกจากนี้ด้วยเวลาอันจำกัด ต้องส่งงานโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง ทำให้นักศึกษาเกิดการตรวจสอบและทบทวนวิธีการอ่านของตนเองว่าหากอ่านทั้งหมดอย่างละเอียดไปตามลำดับแบบนี้ต่อไปจะทำให้ทำงานไม่ทันเวลา และไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้ พอนักศึกษาได้รับคำแนะนำจากผู้สอน นักศึกษาวางแผนการอ่าน เลือกใช้กลวิธีการอ่าน ตรวจสอบและทบทวนตนเอง โดยปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง กลวิธีการอ่านต่าง ๆ ที่ใช้ เช่น อ่านเนื้อหาคร่าว ๆ โดยรวมทั้งหมดว่าเกี่ยวกับอะไรก่อน ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจที่มีค่าเฉลี่ยการใช้กลวิธีนี้เพิ่มขึ้นมากหลังการทำบันทึกการอ่าน อ่านโดยวิเคราะห์ คิดถึงความเชื่อมโยงของเนื้อหาแต่ละส่วน เนื่องจากต้องทำบันทึกการอ่าน หากอ่านโดยไม่คิดวิเคราะห์และไม่พยายามเชื่อมโยง

เนื้อหา ก็จะสามารถสรุปใจความสำคัญได้ ทำได้เพียงแปลเนื้อหาไปทีละส่วนแล้วนำมาเรียงต่อกัน อ่านโดยคาดเดาจากบริบท เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการทำบันทึกการอ่านส่งผลให้นักศึกษาพัฒนาทักษะอภิปรายญากกล่าวคือ เกิดการตรวจสอบ ทบทวนตนเอง และวางแผนการอ่าน นักศึกษาใช้กลวิธีการอ่านเพิ่มมากขึ้น และจากการใช้กลวิธีต่าง ๆ นี้ทำให้นักศึกษารู้สึกประสบผลสำเร็จในการอ่าน นักศึกษาจึงใช้กลวิธีการอ่านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และทำให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถอ่านบทความวิชาการขนาดยาวที่มีเนื้อหาไม่คุ้นเคย โดยใช้เวลาน้อยลงและจับใจความสำคัญได้

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมนักศึกษาใช้กลวิธีการอ่านเพิ่มขึ้น จาก 3.95 เป็น 4.09 กลวิธีที่ผู้เรียนใช้มากที่สุดคือ กลวิธีประเภทการแก้ปัญหา ซึ่งผลนี้สอดคล้องกับผลการศึกษากการใช้กลวิธีการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในงานของจิรารัตน์ ประยูรวงษ์ (2565) และระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีในงานของสาริศา ไม่หวาด และสุมาลี ชีโนกุล (2560) ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าสำหรับผู้เรียนชาวไทย ผู้เรียนมีแนวโน้มเลือกใช้กลวิธีการแก้ปัญหาในการอ่านภาษาต่างประเทศมากที่สุด เนื่องจากผู้เรียนยังมีความรู้ภาษาต่างประเทศนั้นไม่เพียงพอ เมื่อประสบปัญหาในการอ่าน จึงนำกลวิธีต่าง ๆ ในประเภtnี้นมาใช้ ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการอ่าน ผู้สอนจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้กลวิธีได้อย่างหลากหลายประเภทมากขึ้น โดยเฉพาะกลวิธีประเภทองค์รวมซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลวิธีการวางแผนและตรวจสอบการอ่านเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และหนึ่งในวิธีที่จะช่วยส่งเสริมได้คือการให้ผู้เรียนทำบันทึกการอ่าน หลังจากทำบันทึกการอ่านตลอดหนึ่งภาคการศึกษานักศึกษาใช้กลวิธีประเภทองค์รวมเพิ่มขึ้นจาก 3.67 เป็น 4.03 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงสุดคือ G3. ฉันจะอ่านเนื้อหาคร่าว ๆ โดยรวมทั้งหมดว่าเกี่ยวกับอะไรก่อนที่จะอ่านแบบละเอียดต่อไป (2.67 ปานกลาง เป็น 4.00 มาก) รองลงมาคือ G4. ฉันมักจะคิดว่าเนื้อหาของบทความนั้น ๆ สอดคล้องกับเป้าหมายในการอ่านของฉันหรือไม่ (3.33 ปานกลางเป็น 4.00 มาก) G6. ในขณะที่อ่าน ฉันกำหนดไว้เลยว่าอ่านส่วนใดอย่างละเอียด และจะข้ามส่วนใด (3.33 ปานกลางเป็น 4.00 มาก) G10. ฉันมักจะวิเคราะห์หรือประเมินข้อมูลที่ผู้เขียนนำเสนอในบทอ่าน (3.00 ปานกลางเป็น 3.67 มาก) จะเห็นได้ว่ากลวิธีต่าง ๆ ในประเภtnี้นี้ตรงกับกลวิธีการอ่านแบบบนลงล่าง (Top-Down) เป็นวิธีที่เน้นให้นักศึกษาวางแผนก่อนการอ่าน ซึ่ง Homan (2011) กล่าวว่า กลวิธีการอ่านแบบบนลงล่าง เป็นกลวิธีที่จำเป็นในการอ่านเช่นเดียวกับกลวิธีแบบล่างขึ้นบน (Bottom-Up) กล่าวคือเพื่อส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านควรเข้าใจภาพรวมก่อนว่าเนื้อหาที่กำลังจะอ่านต่อไปเกี่ยวกับอะไร สอดคล้องกับเป้าหมายในการอ่านอย่างไร เมื่อผู้อ่านมีความชัดเจนในเป้าหมายการอ่านของครั้งนั้น ๆ ก็จะได้รู้ว่าควรอ่านส่วนใดอย่างละเอียด และควรข้ามส่วนใด และจะช่วยทำให้วิเคราะห์ข้อมูลที่ผู้เขียนนำเสนอในบทอ่านได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับวิธีการแก้ปัญหาที่พบในการอ่าน ซึ่งนักศึกษาจดบันทึกไว้ในบันทึกการอ่านว่าเมื่อต้องอ่านข้อความยาก ๆ จะอ่านทั้งหมดเพื่อให้เข้าใจภาพรวมก่อน แล้วจึงอ่านส่วนที่จำเป็นอย่างละเอียดโดยพยายามเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าด้วยกัน อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยโดยรวมใน

ขณะนี้คือ 4.03 หากผู้สอนสามารถส่งเสริมให้นักศึกษาใช้กลวิธีประเภทนี้ให้มากขึ้น ก็จะช่วยทำให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้การใช้กลวิธีประเภทการสนับสนุนการอ่านก็เพิ่มขึ้นจาก 3.70 เป็น 3.96 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ S6. ฉันมักจะอ่านสลับไปมาทั้งตอนต้นและตอนท้ายเพื่อหาความเชื่อมโยงของเนื้อหาเพิ่มจาก 2.00 เป็น 3.33 ทำให้เห็นว่าจากการที่ใช้กลวิธีประเภทของคร่อมเพิ่มขึ้นส่งผลทำให้พยายามเชื่อมโยงเนื้อหาตอนต้นกับตอนท้ายมากขึ้นด้วยเพื่อสนับสนุนการทำความเข้าใจท่อนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในส่วนของกลวิธีประเภทการแก้ปัญหาในการอ่าน พบว่าค่าเฉลี่ยลดลงเล็กน้อยจาก 4.50 เหลือ 4.29 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลดลงมากที่สุดคือ P1. ฉันอ่านช้าและระมัดระวังเพื่อให้แน่ใจว่าฉันเข้าใจในสิ่งที่ฉันอ่านอยู่ จาก 4.67 เหลือ 3.67 เนื่องจากใช้กลวิธีประเภทของคร่อมมากขึ้น มีการอ่านเนื้อหาคร่าว ๆ และกำหนดส่วนที่จะอ่านอย่างละเอียดก่อน ทำให้ระหว่างการอ่าน ประสบปัญหาการอ่านไม่เข้าใจน้อยลง จึงใช้กลวิธีข้อนี้ลดลงมาก

จะเห็นได้ว่าการทำบันทึกการอ่านตลอดหนึ่งภาคการศึกษาส่งผลให้นักศึกษาใช้กลวิธีอ่านมากขึ้นเล็กน้อย เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทพบว่ามีการใช้กลวิธีประเภทของคร่อม และการสนับสนุนการอ่านเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ใช้กลวิธีการแก้ปัญหาลดลง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาสามารถใช้ทักษะอภิปัญญาในการอ่านเป็นอย่างดี จากตัวเลขค่าเฉลี่ยของกลวิธีแต่ละประเภทที่มีความเปลี่ยนแปลงแสดงให้เห็นว่าบันทึกการอ่านช่วยให้สามารถวางแผนการอ่าน ตรวจสอบ ทบทวนและวิเคราะห์กระบวนการอ่านของตนเอง และเลือกใช้กลวิธีที่จะช่วยทำให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จำนวนกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ยังมีไม่มาก เนื่องจากจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษาในปัจจุบันมีจำนวนจำกัด อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยคิดว่าจำเป็นต้องศึกษาอย่างต่อเนื่องต่อไปเพื่อดูว่าการใช้กลวิธีอ่านภาษาญี่ปุ่นที่เพิ่มมากขึ้นจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาหรือไม่ อย่างไร

รายการอ้างอิง

- จิราวัฒน์ ประยูรวงษ์. (2565). การศึกษาการตระหนักรู้และการใช้กลวิธีการกำกับตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 12(1), 76-94.
- เตวิช เสวตไอยาราม. (2559). กลวิธีการอ่านของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่มีความสามารถต่างกัน. *วารสารญี่ปุ่นศึกษาศาสตร์*, 33(2), 59-78.
- วิภาดา พูลศักดิ์วรสาร และ วิสาข์ จิตวิตร. (2556). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเน้นภาระงานโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาสำหรับผู้ใหญ่เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(2), 151-166.
- สรณบดีนทร์ ประสารทรัพย์. (2562). ผลของการสอนกลวิธีการอ่านอภิปัญญาที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจและตระหนักรู้ในการใช้กลวิธีการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 16(1), 104-119.
- สาริศา ไม่หวาด และ สุมาลี ชีโนกุล. (2561). ผลของการใช้กลวิธีการอ่านของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทยและต่างชาติที่มีผลต่อความเข้าใจการอ่าน. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 12(4), 314-332.
- สุนัยรัตน์ เนียรเจริญสุข. (2561). ประสิทธิผลของกิจกรรมการอ่านร่วมกันกับเพื่อนในวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่น. *วารสารญี่ปุ่นศึกษาศาสตร์*, 35(2), 68-81.
- อุมัยซี รักษ์อาณา และ อติศา เตียว. (2559). ผลของการใช้แบบบันทึกการอ่านต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดตรัง. ใน *การสัมมนาเครือข่ายนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสากลสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ครั้งที่ 16 ประจำปีการศึกษา 2559* (น. 101-120). คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Homan, Y. (2011). Improving reading courses at Japanese universities: from “Yakudoku” to “Reading Strategies” and “Extensive Reading”. *The Quarterly journal of Rishso Economics Society*, 60(2), 93-107.
- Mokhtari, K. & Sheorey, R. (2002). Measuring ELS students’ awareness of reading strategies. *Journal of Developmental Education*, 25(3), 2-10.
- Saito, Y., Horwitz, E., & Garza, T. (1999). Foreign language reading anxiety. *The Modern Language Journal*, 83(2), 202-218.
- 荒川歩, 安田裕子, サトウタツヤ. (2012). 「複線径路・等至性モデルの TEM 図の描き方の一例」. 『立命館人間科学研究』, 25, 95-107.
- 甲田直美. (2009). 『文章を理解するとは—認知の仕組みから読解教育への応用まで』スリーエーネットワーク.
- サグアンシー・タンヤーラต. (2016). 「外国語としての日本語における読解不安・外国語学習不安・読解力との関係: タイ人大学生を対象に」. 『言語科学研究: 神田外語大学大学院紀要』, 22, 45-64.
- サトウ・タツヤ. (2009). 『TEM で始める質的研究: 時間とプロセスを扱う研究をめざして』誠信書房.
- 福本和佳子, 印道緑. (2016). 「文脈力をつける読解教育」. 『北九州市立大学国際論集』, 14, 157-170.
- 羅曉勤. (2010). 「中級読解授業でピア・ラーニングの有効性について—台湾人日本語学習者の視点から—」. 『台灣日本語文學報』, 28, 335-357.